ГРАМАДЗЯНСКІЯ ІНІЦЫЯТЫВЫ
№9, СНЕЖАНЬ 2012
ВЫДАЕЦЦА З 1997 ГОДА
ІНФАРМАЦЫЙНЫ БЮЛЕТЭНЬ

ВИЗИТЫ

Совет Европы и права человека:
заметки после обучающего визита

Василий ПОЛЯКОВ, выпускник программы «Международное право для защиты общественных интересов»

Европейские механизмы защиты прав человека признаны наиболее эффективными в мире, поэтому побывать в Страсбурге, познакомиться с тем, как они работают в рамках Совета Европы – это не только возможность получить новые знания из первых уст, но и прикоснуться к чему-то крайне важному и сакральному.

В ходе учебного визита выпускников программы "Международное право для защиты общественных интересов" было предусмотрено несколько встреч с представителями различных институтов Совета Европы, а также присутствие на заседании Европейского Суда.

Конечно, в сфере прав человека не все дается легко. Даже в странах старой демократии есть свои проблемы, так как есть своя устоявшаяся практика, которая не всегда соответствует стандартам, вырабатываемым Советом Европы и Европейским Судом. При этом, как правило, недостаточно сделать только некоторые рекомендации Правительству, чтобы что-то изменилось, а приходится вести с ним долгие переговоры, сотрудничать с национальными судами, чтобы произошел отказ от негативной практики или плохого закона. Судья Европейского суда по правам человека Андрэас Шайо поэтому и остановился во время своего выступления перед белорусской делегацией на проблеме взаимоотношений между национальными судами и Европейским судом, так как многие проблемы необходимо и возможно решать только сообща и используя опыт разных стран.

Ключевым моментом визита стало, конечно же, посещение заседания Большой Палаты Европейского суда. Подавляющее большинство дел в Европейском Суде рассматриваются либо Комитетом из трех судей, когда речь идет о делах, в отношении которых существует хорошо установленная судебная практика, либо палатой из семи судей. Большая Палата принимает к рассмотрению дела в двух случаях: в результате их передачи на рассмотрение по ходатайству сторон или по уступке юрисдик-

>>> 2

1 <<<

ции одной из палат. Если дело, находящееся на рассмотрении одной из палат, поднимает серьезный вопрос, касающийся толкований положений Европейской конвенции по правам человека, или если решение может войти в противоречие с ранее вынесенным Судом постановлением, палата может уступить юрисдикцию в пользу Большой Палаты. В нашем случае рассмотрение Большой Палатой дела Винтер и другие против Соединенного Королевства было связано с ходатайством одной из сторон. Фабула дела заключалась в том, что заявители, совершившие тяжкие преступления, были приговорены к пожизненному заключению без права пересмотра приговора. По мнению заявителей и их адвокатов, в данном случае нарушается статья 3 Конвенции, устанавливающая, что «никто не должен подвергаться пыткам или бесчеловечным или унижающим достоинство обращению или наказанию». По мнения Правительства нет нарушения статьи 3 Конвенции и пожизненное заключение допустимо по ее смыслу, при отсутствии явной несоразмерности наказания нецелесообразно ставить вопрос о нарушении Конвенции. Адвокаты исходят из того, что у осужденных нет надежды на освобождение, они лишены смысла жизни и это унижает и разрушает их человеческое достоинство.

В данном случае бросалось в глаза различие постановки и уровня проблем, решаемых в сфере прав человека у нас и в других странах. В Беларуси передовая борьбы проходит по линии реализации базовых гражданских и политических прав, то есть идет отстаивание своих прав на свободу слова, свободу ассоциаций, свободу мирных собраний и так далее. Для Европы же это давно уже пройденный этап и основные усилия сосредоточены на защиту прав, гарантированных статьями 3,5 и 6 Европейской конвенции.

Институт комиссара по правам человека создан в 1999 году, чтобы содействовать повышению информированности в области прав человека и их соблюдению в государствах-членах. Деятельность этого органа сосредоточена на трех направлениях: посещение стран и диалог с органами государственной власти и гражданским обществом, тематические доклады и рекомендации по эффективному соблюдению прав человека, информационно-просветительская деятельность. Комиссар избирается Парламентской Ассамблеей Совета Европы и исполняет свои обязанности в течение шести лет. Нынешний комиссар, Нилс Муйжниекс, приступил к обязанностям в апреле 2012 года, его предшественниками были Томас Хаммарберг (2006-2012) и Альваро Хиль-Роблес (1999-2006).

Комиссар уделяет особое внимание вопросам защиты активистов правозащитных организаций и тесно сотрудничает с другими органами Совета Европы, а также ООН, Европейским Союзом и ОБСЕ. Комиссар по правам человека имеет право присутствовать на заседаниях Европейского Суда.

Познавательной оказалась встреча с юристом Европейского Суда, работающего по делам из России. Ежегодно таких дел поступает около 15 тысяч, большинство из которых впоследствии признаются неприемлемыми (около 98 %). Например, в прошлом году было отклонено 4 тысячи дел. Как правило, они связаны с жалобами на неправильное применение норм национального материального права, в то время, когда нужно обосновывать нарушение государством конкретной статьи Конвенции. По существу ежегодно рассматривается около 500 жалоб, при этом допускаются мировые соглашения между заявителем и государством до принятия Судом решения. Средний срок рассмотрения дела в Европейском суде – 5-6 лет. Сейчас рассматривают в основном дела 2006 года. Также действует правило 41 о приоритетном рассмотрении дела, когда оно связано с необходимостью принятия мер срочного характера.

Решение суда готовит юрист, занимающийся данным делом. 70 % дел из России относятся к статье 6 Конвенции (право на справедливое судебное разбирательство). Для России длительность суда больше 3-х лет рассматривается как нарушение сроков судебного разбирательства. Много жалоб на условия содержания

>>> 3

2<<<

и медицинскую помощь. Например, принят стандарт для России - 4 кв. м на осужденного. Причем практика Суда такова, что в случае жалобы на нарушение данного стандарта, государство обязано доказать, что он соблюдается, а не наоборот.

Ежемесячно российские судьи приезжают в Европейский суд в рамках обучающих визитов для образования.

Европейский комитет против пыток (ЕКПП) работает уже 25 лет. Он был основан в соответствии с одноименной Конвенцией Совета Европы, принятой в 1987 году. Конвенция ратифицирована 47 странами-членами Совета Европы, но к ней могут присоединяться и другие страны.

Полное название ЕКПП, «Европейский комитет по предупреждению пыток и бесчеловечного или унижающего достоинства человека обращения или наказания», подчеркивает две характеристики Комитета. Во-первых, его работа распространяется на Европу, во-вторых, его мандат включает в себя не только вопросы пыток, но и целый спектр ситуаций, которые могут быть сопоставимы с бесчеловечным или унижающим достоинство обращением или наказанием. ЕКПП не является органом расследования, а представляет собой внесудебный механизм, который служит для предупреждения и защиты лиц, лишенных свободы, от пыток и других форм жестокого обращения, дополняя работу Европейского суда.

Комитет должен уведомить страну о намерении ее посетить. После направления уведомления делегация ЕКПП может в любое время посещать любые места лишения свободы для ознакомления с условиями содержания. Посещение выполняются делегациями, состоящими из нескольких членов ЕКПП, периодически (обычно раз в четыре года), но также в случае необходимости могут быть организованы дополнительные специальные посещения («ad hoc»).

Сотрудничество с национальными властями составляет основу работы ЕКПП, так как целью является защита лиц, лишенных свободы, а не обвинение страны в нарушениях. Работа Комитета зачастую носит характер внутреннего аудита для стран-участников. Выводы и рекомендации Комитета, его доклады и ответы властей являются конфиденциальными. Однако многие страны сами запрашивают публикацию доклада ЕКПП. Вместе с тем, если страна не идет на сотрудничество или отказывается исправить ситуацию в свете рекомендаций Комитета, ЕКПП может сделать «публичное заявление». Значительная часть информации о работе ЕКПП находится в открытом доступе.

Европейская комиссия за демократию через право («Венецианская комиссия») возникла примерно 20 лет назад и в настоящее время включает около 60 стран. В качестве ассоциированного члена в ее работе принимает участие Беларусь. Заседания Комиссии проходят 4 раза в год.

По Беларуси подготовлено 4 заключения, которые были запрошены Парламентской Ассамблеей Совета Европы. Это - заключение по предупреждению Минюста Беларуси БАЖ, по предупреждению Минюста БХК, а также заключения по закону «О массовых мероприятиях в Республике Беларусь» и по статье 193 прим. Уголовного Кодекса. Каждое из заключений содержит подробный анализ с выводами и рекомендациями. Например, в заключении по статье 193 прим указано, что статья нарушает права человека, в частности, право на свободу информации и свободу ассоциаций. Комиссия так-

>>>4

3 <<<

же пришла к выводу, что предупреждения Минюста Беларуси противоречат международным стандартам. Большой интерес представляет заключение Венецианской комиссии по закону «О массовых мероприятиях в Республике Беларусь», с которым имеет смысл ознакомиться отдельно. Здесь хотелось бы только отметить, что эксперты комиссии высказали претензии даже к самому названию закона, не говоря уже о многочисленных необоснованных ограничениях права на мирные собрания в Беларуси.

Среди других институтов Совета Европы, вырабатывающих и продвигающих стандарты прав человека, можно еще назвать ***Европейскую комиссию по повышению эффективности правосудия*** (создана в 2002 г.), ***Консультативный совет европейских судей*** (создан в 2000 г.), ***Консультативных совет европейских прокуроров*** (создан в 2005 г.).

Мамы «нараджаюць грамадзянскую супольнасць»

Кася ВЯРБІЦКАЯ

Чаму жанчыны ў дэкрэтным адпачынку, якіх звычайна хвалюе выключна здароўе іх дзяцей, пачынаюць збіраць подпісы? Без грантаў і фандрайзінгавых стратэгіяў. А можа быць, гэта і ёсць тая самая грамадзянская супольнасць, пра якую столькі кажуць як на ўзроўні грамадскіх аб'яднанняў, так і на ўзроўні чыноўнікаў.

З чаго ўсё пачалося?

А пачалося ўсё, як і многае ў нашай краіне, з онлайн-абмеркавання. (Як вядома, многія грамадскія арганізацыі Беларусі вымушаныя перанесці сваю дзейнасці ў онлайн, бо актыўнасць у офлайне можа быць небяспечнай. Напрыклад, з-за наяўнасці артыкула ў Крымінальным кодэксе 193.1 "незаконная арганізацыя дзейнасці грамадскага аб'яднання, рэлігійнай арганізацыі, альбо фонду альбо ўдзел ў іх дзейнасці", парушэнне якога караецца штрафам альбо арыштам на тэрмін да шасці месяцаў, ці пазбаўленнем волі на тэрмін да двух гадоў).

Аднак удзельніцы сайта "Мамы Гомеля" палітычныя праблемы абыходзяць. Што і зразумела, бо гэты Інтэрнэт-рэсурс мае досыць вузкую мэтавую групу: мамы. Звычайна на падобных да гэтага сайта рэсурсах прынята абмяркоўваюць тэмы, звязаныя з дзецьмі і сям'ёй. Напрыклад, кулінарныя шэдэўры на хуткую руку ці грудное гадаванне.

Аднак раптам мамы Гомеля пачынаюць выяўляць грамадскую актыўнасць: жвава абмяркоўваць, збіраць подпісы, звяртацца да ўладаў. І ўся справа ў тым, што ў грамадстве здарылася тая несправядлівасць, якая закранула іх і справакавала на актыўныя дзеянні ў офлайне. І самае цікавае, гэтыя пратэставыя настроі былі выкліканыя зусім не пагаршэннем эканамічнага становішча, не нейкім трэндам. А вострым адчуваннем сацыяльнай несправядлівасці. Прычым у дачыненні да той катэгорыі, якая ў нашым грамадстве ўсхваляецца, а ў дыскурсе афіцыйным глярыфікуецца.

На форуме было створана дзве тэмы, датычныя Надзеі Дударэнкі: "зварот (пра Дударэнку Н.А.)" і дапаможам Надзеі Дударэнцы". Агулам тэмы набралі больш за 6 тысячаў праглядаў і больш за 200 паведамленняў.

Гісторыя Надзеі Дударэнкі

Трагічная сітуацыя, якая склалася ў сям'і Надзеі Дударэнкі, ускалыхнула беларускіх інтэрнаўтаў. Жанчына з вёскі Парычы Светлагорскага раёну гадавала сямёх дзяцей. Двое былі ўсыноўленыя. А пяцёра з'яўляліся прыёмнымі дзецьмі. Аднак паміж Надзеяй Дударэнкай і мясцовымі чыноўнікамі ўзнік канфлікт. Жанчына сцвярджала, што ў школе збіваюць дзяцей. У выніку, у Надзеі Дударэнкі забралі пяцёх дзяцей. Трое з іх зараз знаходзяцца ў санаторыі на адпачынку, па сканчэнні якога іх збіраюцца размеркаваць у іншыя прыёмныя сем'і. Месцазнаходжанне двух іншых забраных дзяцей для Надзеі Дударэнцы невядомае.

Нізавая актыўнасць

Несправядлівасць, якую дапусцілі светлагорскія чыноўнікі ў дачыненні да Надзеі Дударэнкі, закранула карыстальніц сайта "Мамы Гомеля" і выклікала ў іх шок. Па-першае, яны таксама мамы (сярод іх ёсць таксама шматдзетныя.) І такое стаўленне дзяржавы да жанчыны (у дадзеным выпадку да Надзеі Дударэнкі) выклікала ў іх праекцыю на сябе. Многія жанчыны адразу ўявілі, што падобнае магло здарыцца з кожнай з іх. А па-другое, была разбураная "грамадская згода" паміж уладамі і самімі грамадзянамі. Грамадская згода, як адзначае доктар філасофскіх навук В.А. Васільеў, азначае адзінства мэтаў, стратэгіяў і тактык адносна грамадска-важных праблемаў. Гэта можа выяўляцца ў даверы з боку насельніцтва да органаў улады, сацыяльнай палітыкі і г.д.

І, як адзначалася вышэй, грамадска важнай праблемай стала не эканоміка (натураль-

>>> 5

4 <<<

на, што палітыка для большасці беларусаў увогуле не з'яўляецца важнай). А менавіта нарматыўна-каштоўнасны аспект жыцця беларускага грамадства. Паводле разнастайных сацыялагічных даследаванняў, сям'я ўваходзіць у тройку галоўных каштоўнасцяў беларусаў (астатнія дзве -- гэта матэрыяльны дабрабыт і здароўе – таксама, зрэшты знітаваныя з сям'ёй).

Як заўважаюць сацыёлагі, "па меры пераадольвання сістэмнага постсавецкага крызіса ў свядомасці беларусаў узмацнілася каштоўнасць сям'і як найбольш важнага інстытута выжывання ва ўмовах сацыяльнай нестабільнасці" (Ларыса Цітарэнка).

Такім чынам, калі грамадская згода была парушаная, то гэта выклікала сацыяльную напружанасць. Асабліва ў такой, раней вельмі пасіўнай сацыяльнай групе, як маці.

Дзейнасць

Абмеркаванне сітуацыі ў онлайне (на сайце "Мамы Гомеля") перарасла ў офлайнавую дзейнасць. Як распавяла адна з удзельніц форума Алена Кравец, яна прапанавала сабраць подпісы і накіраваць зварот да Аляксандра Лукашэнкі. І "Мамы Гомеля" згадзіліся. Яны самаарганізаваліся і скаардынавалі сваю дзейнасць. Ім давялося ўлічваць наступныя цяжкасці (прама як у падручніку па мэнэджменце): большасць з іх сядзіць у дэкрэтным адпачынку з малымі дзецьмі, якіх няма на каго пакінуць дома. Таму была прыдуманая наступная схема. Горад разбілі па раёнах. Подпісы збіраліся ў пэўнай кропцы кожнага раёна горада. Напрыклад, жыхаркі Сельмаша сустракаліся непадалёк ад ДК "Гомсельмаш". Жыхары Навабеліцы – ў пэўным месцы ў Навабеліцы.

Пасля гэтага ўсе подпісы і арыгінал ліста з просьбай вярнуць дзяцей да Надзеі Дударэнцы быў адпраўлены на імя Аляксандра Лукашэнкі.

Выснова

Даследчык Юрген Кок у артыкуле "Еўрапейская грамадзянская супольнасць (...)" вызначае грамадзянскую супольнасць як тып сацыяльнага дзеяння. І гэты тып сацыяльнага дзеяння мае наступныя характарыстыкі: арыентаванасць на сацыяльную згоду, незалежнасць асобы, самаарганізацыя грамадства, грамадскі дабрабыт, плюралізм, негвалтоўны характар, выступ на баку агульнага дабра.

Дзеянні ўдзельніцаў "Мамы Гомеля" – гэта акурат і ёсць тая самая грамадзянская супольнасць, пра якую так любяць казаць. Няхай нават зародак грамадзянскай супольнасці.

Сродкі масавай інфармацыі паведамляюць...

27.12.2012

gomelcivil.org: «Больш за 11 мільёнаў беларускіх рублёў удалося сабраць валанцёрам з віртуальнай суполкі "Help нованароджаным у Гомелі». Сродкі збіраліся сярод карыстальнікаў сацыяльнай сеткі «Укантакце». Дабрачынны марафон доўжыўся два тыдні, грошы акумуляваліся шляхам пералічэння грошай на электронны кашалёк. Сабраная сума, паводле ініцыятараў акцыі, пойдзе на набыццё неабходных рэчаў для дзяцей, якіх пакінулі бацькі ў радзільнях. Акрамя гарадскіх радзільняў, валанцёры плануюць набыць падарункі для пацыентаў дзіцячага хоспіса. «У дзетак з хоспіса ёсць бацькі, але дапамога ім будзе не лішняя», -- заўважаюць валанцёрыhttp://snimok.by/product_25629764.html. Паводле іх, падобныя акцыі дэманструюць высокі патэнцыял грамадства ў сферы дабрачыннасці. «Нам усім здаецца, што капейчына, пералічаная на добрыя справы, анічога не вартая. Але калі многа людзей пералічыць па дробязі на добрую справу, то ўсе зразумеюць моц супольнага дзеяння», -- заўважае валанцёрка суполкі «Help нованароджаным у Гомелі» Юлія Марціновіч. Арганізатары акцыі абяцаюць прадставіць падрабязную справаздачу па пералічаных сродках».

25.12.2012

gomelcivil.org: «24 снежня валанцёры гомельскага руху па абароне беспрытульных жывёлаў наведалі Церухскі псіханеўралагічны дыспансэр для састарэлых і маладых інвалідаў. Больш за трыццаць маладых людзей прыехалі напярэдадні сьвятаў, каб падараваць такое ж сьвята людзям з абмежаванымі магчымасьцямі, а таксама перадаць салодкія падарункі ад неабыякавых гамельчукоў. Валанцёры сьпявалі, танчылі, ладзілі гульні і конкурсы для людзей, што пражываюць у дыспансэры. Варта адзначыць, што такога кшталту візіты ў дыспансэр рух ладзіць па некалькі разоў на год. Галоўнай і традыцыйнай "фішкай" мерапрыемстваў становіцца прысутнасьць на іх валанцёрскіх выхаванцаў – жывёлаў».

ПРАВО

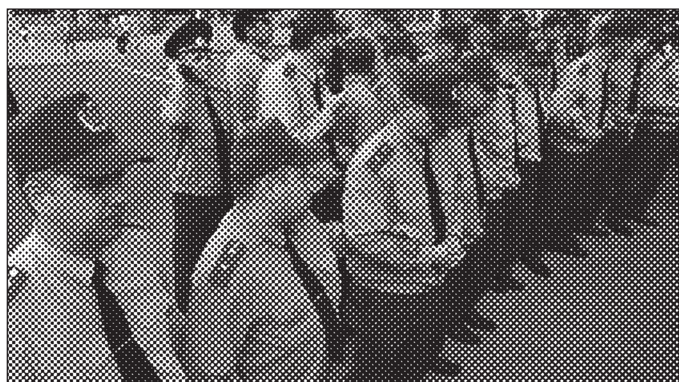
Реформа

Юрий ВОРОНЕЖЦЕВ

Как известно, граждане Беларуси - наиболее защищенные в Европе. На 100 тыс. жителей приходится около 1,4 тыс. милиционеров, тогда как в среднем в мире - всего 0,3 тыс. сотрудников правоохранительных органов на 100 тыс. жителей. Второе место после Беларуси в этом рейтинге занимает Бруней – тут число полицейских на 100 тыс. населения составляет 1,074 тыс. человек. На третьей строке оказалась Россия. Пожалуй, полиции многовато для нашей пока не слишком богатой страны. Поэтому объявленная в октябре Александром Лукашенко реформа милиции, сопровождаемая сокращениями, конечно, своевременна и ожидаема. Но, скорее всего, эта реформа не коснется подразделений Внутренних войск Министерства внутренних дел РБ, численность, номенклатура и специфическая подготовка которых призваны не столько обеспечивать правопорядок, сколько гарантировать отсутствие массовых выступлений населения против власти.

В Гомельской области практически отсутствует организованная преступность, терроризм и прочие негативные явления, которые требовали бы развития подразделений, способных дать достойный отпор профессиональным бандитам и террористам, но в области, как и в целом по Беларуси, в последние годы возросла численность личного состава именно внутренних войск при относительно неизменном количестве криминальной милиции и структур, занимающимися охраной. Так, отдельный специальный моторизированный батальон милиции внутренних войск МВД,

созданный еще в 1990 году, в 2004 году вырос в целую 6-ю специальную милицейскую бригаду (ВЧ 5525), при этом почти одновременно были сформированы отдельно дислоцируемые роты в Речице, Мозыре, Светлогорске. Подобное расширение подразделений ВВ трудно оценить иначе, нежели как стремление властей застраховаться от возможных массовых «выступлений трудящихся». Уровень уличной преступности, которую могут нейтрализовать патрули милицейской бригады, не возрос с того времени, когда с ним справлялся личный состав всего лишь батальона. При этом в Гомеле обеспечивает порядок еще и целый полк патрульно - постовой службы милиции, который является структурным подразделением милиции общественной безопасности и специальной милиции УВД Гомельского облисполкома.

Комплектация подразделений ВВ производится в последнее время на контрактной основе. Отбор производится достаточно строго, к примеру, не принимаются претенденты, близкие родственники которых отбывали или отбывают наказание в виде лишения свободы, ограничения свободы или ареста. Служба в милицейской бригаде по контракту становится довольно популярной среди молодежи, особенно сельской, проходящей срочную службу или заканчивающие ее прохождение в армии.

С комплектацией кадрами не столь хорошо, как в ВВ, обстоят дела в криминальной милиции и милиции общественной безопасности. Не слишком высокая зарплата, засилье «бумажной работы», ненормированный рабочий день, снижающаяся престижность службы заставляют искать новое место работы далеко не худших следователей, оперативников и участковых. Пока ситуацию не улучшают наличие соцпакета, перспектива неплохой пенсии и обещания повысить зарплату.

Оценка собственной безопасности жителей Гомельской области не очень высока, несмотря на значительное количество структур и работников, ее обеспечивающих. Защищенными в общественных местах и даже дома ощущает себя только половина гомельчан даже по данным МВД. А полностью доверяет милиции лишь треть населения. Причем, этот показатель снижается год от года.

Итак, реформа милиции началась. Пока незаметно для рядового обывателя, но возможно, результаты появятся уже в новом, 2013 году. А вот какие, зависит, пожалуй, не только от «реформаторов», но и от самих граждан.

Калядная дабрачыннасць

Юлія СІВЕЦ

Дабрачыннасць усё болей набірае моц у Гомелі. Асабліва гэта заўважна на Каляды і Новы год. І што радуе: акрамя "Чырвонага крыжа" і разнастайных цэнтраў сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, ініцыятыву выяўляюць звычайныя грамадзяне.

Раней дабрачыннасцю займаліся толькі дзяржаўныя структуры. Памятаю, як школе, у пачатку 1990-х, збіралі розныя цацкі для дзіцячых дамоў. Усё збіралася ў завуча, альбо ў нейкага настаўніка. А потым ўжо накіроўвалася на дабрачыннасць. Недахопам такой формы з'яўляецца тое, што ініцыятыва ідзе зверху: дзяржава прапаноўвае грамадзянам: каму і што несці.

У апошнія гады сітуацыя змянілася. Цяпер ужо самі грамадзяне шукаюць і знаходзяць тое, што і хто (будзь тое бадзяжныя жывёлы, ці дзеці з асаблівасцямі псіхічнага развіцця) іх больш за ўсё кранае. І яны ўжо прапаноўваюць іншым далучацца да ініцыятывы і дапамагаць.

Дарэчы, многія з такіх дабрачынных ініцыятываў збіраюць грошы, падарункі і людзей пры дапамозе сацыяльных сетак.

Разгледзім тыя перадснавагоднія дабрачынныя акцыя, якія здзейсненыя людзьмі, што не прадстаўляюць нейкую НДА і партыю. Яны не пішуць заяўкі на гранты, не атрымліваюць грошай з дабрачынных фондаў. А робяць добрую справу сваімі сіламі. Сюды адносяцца група Help малышам-адмоўнікам у больніцах Гомеля і валанцёрскі рух па абароне бадзяжных жывёлаў.

Наведванне Цярухоўскага псіханеўралагічнага дома-інтэрната для састарэлых і інвалідаў

У Беларусі (яшчэ з савецкіх часоў) у інтэрнаты для састарэлых адпраўляюць не толькі людзей сталага ўзросту, пра якіх няма каму клапаціцца са сваякоў. Туды накіроўваюць таксама людзей з асаблівасцямі псіха-фізічнага развіцця, якія дасягнулі 18-гадовага ўзроста. Такім чынам, у такіх дамах разам жывуць грамадзяне 80-гадовага і 19-гадовага ўзросту.

Многія інваліды, якія пражываюць у Цярухоўскім доме-інтэрнаце, ніколі не бачылі ўжывую жывёлаў. Таму прыезд валанцёраў з групы абароны бадзяжных жывёлаў са сваімі гадаванцамі стаў для састарэлых і інвалідаў сапраўдным святам. Валанцёры падрыхтавалі не толькі канцэртную праграму, але і прывезлі з сабой салодкія падарункі.

Help малышам-адмоўнікам у больніцах Гомеля

Большасць удзельнікаў групы – гэта жанчыны, якія нарадзілі, альбо чакаюць дзіця. Памятаю, калі я навучалася ў магістратуры, то мая выкладчыца па маркетынгу распавядала пра сваю дачку, якая пасля родаў пачала ўдзельнічаць у дабрачынных акцыях для дзяцей-сірот. І калі выкладчыца спатала пра яе матывацыю, тая адказала: "У мяне ёсць дзіця і ў яго ўсё ёсць. А хтосьці пазбаўлены і мацярынскай пяшчоты, і матэрыяльнага забеспячэння". Прыкладна такая ж матывацыя ва ўдзельнікаў гомельскай суполкі Help малышам-адмоўнікам: камусьці нашмат горш, чым нашым дзецям.

Удзельнікі суполкі распачалі збор сродкаў для дзяцей, ад якіх адмовіліся бацькі ў радзільні. "Мы не можам замяніць гэтым дзецям бацькоўскую любоў, але ў нашай моцы зрабіць іх жыццё больш яркім і кам-

>>> 8

7 <<<

фортным", -- гаворыцца на старонках суполкі.

Удзельнікі збіраюць грошы на «EasyPay». Сума збору зусім невялікая – усяго 10 тысячаў беларускіх рублёў. Праз некаторы час кашалёк абнуляецца. А на сабраныя сродкі набываюцца неабходныя для дзяцей рэчы. "Мы дапамагаем немаўлятам, чым можам: набыццём памперсаў ад 500 грам, вопраткай, пялюшкамі, цацкамі, сродкамі гігіены", -- кажуць удзельніцы і ўдзельнікі "Help малышам-адмоўнікам у больніцах Гомеля". Па дабрачыннай дзейнасці прадстаўляюцца фотасправаздачы.

Акрамя дабрачынных акцыяў розных суполак, якія каардынуюць сваю актыўнасць праз сацыяльныя сеці, з'явіліся і ініцыятывы асобных грамадзянаў. Напрыклад, карыстальніца сеткі УКантакце пад нікам Кацярына Косціна арганізавала збор сродкаў сярод сваіх знаёмых. Больш за дзесяць чалавек ахвяравалі для дзяцей-сіротаў грошы і рэчы. Усяго было сабрана 10 пакетаў з вопраткай і цацкамі. А таксама 470 тысячаў на набыццё салодкіх падарункаў. Адзіная праблема: кіраўніцтва дзіцячага дома, куды збіралася перадаць сабраныя рэчы Кацярына, па розных прычынах пераносіла сустрэчы.

Такім чынам, на прыкладзе пералічаных ініцыятываў грамадзянаў можна зрабіць наступныя высновы:

1. У Беларусі фармуецца класічная грамадзянская супольнасць, як тое разумеў той жа Алексіс дэ Таквіль. Гэты тэарэтык аналізаваў амерыканскае грамадства XIX стагоддзя, для якога была характэрная высокая ступень сацыяльнай актыўнасці масаў і наяўнасць даверу паміж актарамі грамадзянскай супольнасці. Менавіта на прынцыпе даверу будуецца актыўнасць новых беларускіх дабрачынцаў.

2. Дабрачынная актыўнасць сеціўных актывістаў выяўляецца ў пэўныя святы. У нашым выпадку пік падобных акцый выпадае на Каляды і Новы год. Гэтыя святы носяць палітычна нейтральны і пазітыўны ў эмацыйным плане характар. Таму грамадзяне найбольш ахвотна ўключаюцца ў працу менавіта такіх суполак.

3. Недасканалае беларускае заканадаўства ў сферы НДА падштурхоўвае сацыяльна актыўных беларусаў да пошуку крэатыўных спосабаў выяўлення сацыяльнай актыўнасці. Гэтаму садзейнічае развіццё сацыяльных сетак, праз якія нашыя дабрачынцы каардынуюць сваю дзейнасць.

4. Дзяржава вельмі пільна сочыць за падобнымі праявамі грамадзянскай актыўнасці. У якасці ілюстрацыі можна прывесці акцыю "елка жаданняў", ідэя якой належыць групе гомельскіх прадпрымальнікаў. Маладыя людзі ладзілі збор ахвяраванняў у буйных гандлёвых цэнтрах для дзяцей-сірот. Сутнасць акцыі заключалася ў тым, што любы грамадзянін мог зняць з елачкі лісты дзяцей з просьбай аб тых ці іншых падарунках. Калі чалавек мог задаволіць дзіцячае жаданне, то падарунак перадаваўся арганізатарамі ў падшэфны дзетдом. Сёлета акцыю рэалізуе Чырвоны Крыж па ўсёй рэспубліцы. Гэты прыклад сведчыць пра тое, што лідарам трэба адсочваць тэндэнцыі развіцця сацыяльнай актыўнасці, каб не застацца ў баку ад працэсаў станаўлення грамадзянскай супольнасці.

СМІ паведамляюць

06.12.2012

spring96.org: «У Гомелі актывісты моладзевай краязнаўчай грамадскай арганізацыі «Талака», гарадской арганізацыі ТБМ, а таксама іншыя ініцыятывы і неабыякавыя грамадзяне збіраюць подпісы пад зваротам да ўладаў за захаванне ўнікальнай драўлянай забудовы, якая зараз руйнуецца ў цэнтры горада.

Таксама навуковы супрацоўнік філіялу Веткаўскага музею народнай творчасці Андрэй Скідан і група грамадзян падрыхтавалі прапанову да старшыні Гомельскага гарвыканкаму Пятра Кірычэнкі. У лісце да старшыні гарвыканкаму гаворыцца, што ў гістарычным цэнтры Гомеля, па вуліцах Валатаўской і Парыжскай Камуны, размяшчаецца ўнікальная драўляная забудова мяшчанскага ўзору XIX - пачатку XX стагоддзя, вартая захавання і надання ёй статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці. Але ў адпаведнасці з генеральным планам развіцця Гомеля большасць драўляных будынкаў ідзе пад знос. *«У сувязі з канфліктнай сітуацыяй вакол дадзенага пытання заклікаем неадкладна правесці адкрытае грамадскае абмеркаванне праблемы прадстаўнікамі гарвыканкама і грамадскасці. На гэтую сустрэчу мы бачым неабходнасць запрасіць усе зацікаўленыя бакі, сярод якіх прадстаўнікі музея гісторыі Гомеля, філіяла Веткаўскага музея народнай творчасці, грамадскіх аб'яднанняў «Талака» і ТБМ, спецыялісты, навукоўцы, краязнаўцы, жыхары вуліц Валатаўская і Карла Маркса. Падкрэсліваем неабходнасць прысутнасці ўсіх вышэйпералічаных прадстаўнікоў, а таксама іншых даследчыкаў, якія пажадаюць прыняць удзел у абмеркаванні»,* - напісана ў звароце. Пад лістом падпісаліся актывісты, навукоўцы, даследчыкі, журналісты».

ИНФОРМАЦИОННЫЙ БЮЛЛЕТЕНЬ

Учредитель и редактор Василий ПОЛЯКОВ
А/я 28, 246003, Гомель. E-mail: vpalia@tut.by. Тираж 299 экз.
Отпечатано на личном оборудовании. Распространяется бесплатно.